

BIOGRAFIA I COMIAT DE L'ACTE ENTORN DE LA PERSONALITAT DE PERE OLEO CORTÈS

Bon vespre.

El Fòrum va encetar fa uns anys un projecte humil però que ens sembla que pot ser útil. Tracta senzillament de posar en valor els exemples de persones i d'iniciatives que de qualque manera formen part d'allò que podríem denominar el patrimoni ciutadà d'Alaior. Una societat local és la suma de moltes coses. Entre les bones hi han de figurar clarament els exemples de persones que han contribuït a fer comunitat. Si som conseqüents amb allò de millor que hi ha entre nosaltres, si ho coneixem de veritat, serà més fàcil que els bons exemples es repetesquin.

La persona i la tasca d'en Pere Oleo ens brinden una gran oportunitat per a la causa. Aquest vespre volem descobrir un poc més aquelles coses que han contribuït a aquesta relació profitosa entre la comunitat local i el rectorat del nostre personatge.

Ens traslladam a Ciutadella en temps de la Guerra Civil. A finals de 1937, el dissabte dia 11 de desembre, va néixer en Pere, el vuitè fill d'en Josep i n'Antònia. Pocs dies després el batejaren a cal rector de la catedral, perquè les esglésies estaven tancades o cremades a causa de l'odi entre germans.

Els seus pares tenien una fe cristiana molt forta i ben arrelada que donaria fruit en tres dels seus fills, que acabarien dedicant la seva vida a la religió: en Rafel i en Pere, que serien capellans, i na Glòria, que

es va fer monja.

Els seus primers anys a l'escola van transcórrer a la Contramurada, al col·legi de la Companyia de Maria, conegut popularment com "Ca las Madres".

Continuà la seva educació amb els Salesians. Va ser una etapa d'estudi intens, marcada per una formació religiosa molt estricta i negativa. Els "Padres" els transmetien una visió pessimista de la religió, sempre insistint en el tema de l'infern i la por. Potser aquesta va ser la llavor que, amb el temps, va portar a en Pere cap a una religiositat més oberta i comprensiva, molt humana.

El seu horari escolar avui semblaria horrible: estudi a les set i mitja del matí i missa a les vuit. Després de berenar, classe de les nou fins a les dotze i mitja. A la tarda començaven a les dues i mitja i fins a les cinc. Feien la bereneta i anaven a estudi de les sis i mitja fins a les vuit del fosquet. Cada dia de la setmana, també els dissabtes, excepte els capvespres dels dijous, que tenien lliure.

La família vivia al carrer de Ses Voltes, una casa molt gran i que sempre estava plena de gent. A taula eren més de dotze.

Reien molt a les hores dels àpats, quan estaven tots junts perquè el pare volia que, per als menjars, hi fossin tots i ben puntuals. Solien parlar i demanar qüestions d'història, repassaven capitals de països i llistes de reis, en una mena de joc intel·lectual en què els germans posaven a prova els seus coneixements. I en acabar de sopar, resaven el Rosari.

La família Oleo Cortès també tenia un lloc als afores de Ciutadella, devora la Naveta dels Tudons. A Son Rosas hi anaven a passar els estius i aquí encara hi associa els millors records de la seva infantesa. Malgrat el pas del temps, Son Rosas continua essent una Arcàdia. En el pati, davant la porxada, cada capvespre s'hi disputaven els partits de futbol entre germans, cosins i amics que venien expressament de Ciutadella amb les bicicletes.

Dos anys més tard, quan en tenia catorze, va deixar l'escola dels Salesians i treballà durant uns mesos en el negoci de formatge que portaven dos dels seus germans. Després entrà a fer feina un any de mosso a un magatzem de pells d'un senyor que havia fet les Amèriques.

Uns mesos abans de complir els setze, a l'octubre de 1953, començà a estudiar al Seminari de Ciutadella. El juny d'aquest mateix any el seu germà Rafel havia estat ordenat capellà i semblava que ell volia seguir el mateix camí. Són aquests uns anys de sòlida formació humanística, filosòfica i teològica. Arribaren a fer deu hores setmanals de llatí!

També entre les parets i el claustre del Seminari es començà a empeltar d'una estimació profunda cap a la llengua i la cultura catalanes gràcies al mestratge de mossèn Josep Salord i Farners i de Llorenç Olives, el superior del Seminari d'aleshores.

Aquí estudià de valent fins al 1963. Ja cap al final aquests deu anys s'havien introduït algunes novetats a la seva vida diària, com per exemple un televisor, que servia bàsicament per veure notícies i informacions que arribaven des del Vaticà. Fou a través d'aquesta pantalla en blanc i negre que seguiren la mort del Joan XXIII.

Ens trobam, ara idò, a finals de juny de 1963: en Pere té vint-i-cinc anys i el dia del seu sant, el 29 de juny, és ordenat capellà i diu la seva primera missa a la catedral. Ja com a sacerdot, va estar cinc anys de formador, administrador i professor de llatí al Seminari. Essent com ha estat sempre una persona riallera, aportà alegria i bon humor a l'ambient d'estudi dels seminaristes (sense deixar, però, de ser exigent).

El 1968 va deixar el Seminari i marxà a Roma a estudiar Teologia Moral i Filosofia, carreres que va compaginar fins a l'abril de 1971. Vivia al Col·legi Espanyol, que era una residència per a estudiants de les Universitats Eclesiàstiques. Allà es relacionà i va fer molta pinya amb els catalans, mallorquins i valencians. Va aprendre italià però també escoltava els diumenges a la tarda na Maria del Mar Bonet que cantava al tocadiscos. Però no es pensin que trobés a faltar Menorca, ben al contrari. La ciutat eterna l'havia fascinat, amb els seus carrers i places que vessaven art i cultura.

També aprofità aquest moment per conèixer Itàlia a fons i s'apuntà a moltes excursions de cap de setmana que organitzava el mateix Col·legi Espanyol.

Aquesta estada a Roma va coincidir amb els anys posteriors al Concili Vaticà II. A la capital italiana l'any 1968 encara es respiraven els nous aires d'obertura i renovació. En Pere va connectar ràpidament amb l'esperit d'aquest Concili, que el va influir profundament en la seva manera de ser i d'entendre la fe i la religió, en la seva manera d'apropar-se a la gent i en l'estil de vida.

El mes d'abril de 1971 va tornar a Menorca per Pasqua, carregat amb tot aquest bagatge vital que havia après a Roma i que tan important ha resultat al llarg de la seva trajectòria.

Un cop a l'illa, el Bisbe l'envià al nostre poble per ajudar el rector d'aleshores, en Toni Sintes, en les tasques parroquials. Va estar a Alaior uns mesos. El setembre tornà al Seminari de formador, administrador i professor de llatí, talment com havia succeït l'any 1963. Però llavors els caps de setmana, quan no hi ha classe, anava a

ajudar a dir misses a les diferents parròquies de tota l'illa, sobretot a Ferreries.

Tenia molts projectes dins el seu cap, però el setembre de 1974 van canviar els seus plans perquè el Bisbe el nomenà rector de la parròquia de Santa Eulàlia.

La seva intenció quan el van destinar aquí era ben clara: ser un més, sense destacar, i continuar amb l'esperit de renovació del Concili Vaticà II que ja havia engegat el seu predecessor, en Toni Sintès.

Ben aviat començà a fer **classes al col·legi La Salle**. Els primers anys donava castellà i alguns cursos de religió, i també va ser mestre d'anglès. Quan estava estudiant a Roma havia passat els mesos de dos estius a Anglaterra, ajudant en algunes parròquies i perfeccionant el coneixement d'aquest idioma. A les seves classes traduïa directament de l'anglès al català, la qual cosa va resultar bastant novedosa, perquè el costum era passar pel castellà".

El tema de la **normalització lingüística** és un altre dels aspectes que sempre ha tingut molt aclarits i n'ha donat sobrades i repetides mostres al llarg de tots els àmbits on s'ha mogut. La defensa de la nostra llengua i de la nostra cultura catalanes ha estat un dels eixos transversals de la vida d'en Pere. A les seves prestatgeries hi trobaran les obres de referència que voldria tenir qualsevol filòleg català. Sempre ha pensat que la llengua, qualsevol llengua, no és tan sols un mitjà de comunicació sinó que vehicula la nostra manera de ser com a poble i com a cultura.

Des del 1989 **treballà a l'institut**. Des del principi es va integrar molt bé en el centre. Bàsicament va impartir classes de religió però alguns cursos també va donar Cultura Clàssica. Va ser membre del Consell Escolar uns quants anys i tutor de grup.

Els primers anys de viure aquí va organitzar la volta a Menorca per etapes. Es tractava de fer un tros del camí de cavalls durant un cap de setmana de cada mes. En aquesta activitat hi van participar un bon grup de joves que, arran d'açò es van fer amics i s'anaven trobant a la rectoria.

Aquests joves s'apuntaren als **campaments parroquials** que en Pere va organitzar a partir de 1975. Aquest any va tenir lloc el primer campament mixt a la cova de Son Bou. Van ser necessàries unes quantes reunions per convèncer els pares i garantir-los que els al·lots i les al·lotes dormirien separats: ells dins tendes i elles dins la cova.

Va ser una experiència molt novedosa i positiva, tant que es va continuar realitzant ininterrompudament cada estiu fins al 2001. Durant tots aquells anys hi van participar uns quants centenars de joves que es van emportar a casa un molt bon record d'aquesta

setmana de convivència i de contacte amb la natura.

En Pere sempre ha tingut clar que els campaments havien de tenir un component didàctic i pedagògic, a més de l'aspecte merament lúdic, i ha sabut exigir amb molta gràcia i molta manya que els caps s'hi impliquessin al màxim per tal que tothom s'ho passàs d'allò més bé.

Amb el Land Rover i el Nissan Patrol va organitzar **viatges per Espanya i arreu d'Europa**. El primer va ser als Pirineus l'any 1976. Aprofitaven les dues setmanes de vacances de després de les festes de Sant Llorenç i marxaven amb el vaixell cap a Barcelona. Des de la ciutat Comtal iniciaven el trajecte cap a Andalusia, Portugal, Àustria, Grècia, Itàlia, París, Iugoslàvia, Txecoslovàquia, Hongria, Holanda i Països Baixos, ... Era un tipus de viatge molt econòmic perquè anaven en tendes que muntaven a qualsevol lloc. Es tractava d'aprofitar el temps i veure el màxim de coses. També aquestes sortides van significar un bon espai de convivència entre el grup i una posada en pràctica de l'austeritat que ell sempre ha defensat: no deixar-se enlluernar per la societat de consum i veure que es pot ser feliç amb ben poca cosa, amb senzillesa.

Tenia molt clar que a Alaior hi havia d'haver escoltisme i per açò l'any 1982 va animar aquell grup de joves que anaven per la rectoria i col·laboraven en els campaments parroquials, a fer el curs de formació de caps.

Ell ha fet les funcions de Cap d'Agrupament i de cap d'unitat quan ha resultat necessari. També va ser Consiliari de la Delegació d'Escoltes de Menorca, i va ser un dels qui van engegar, legalitzar i dirigir l'Escola de Formació.

Va preveure, ja fa molt temps, que eren necessaris uns espais de trobada i de contacte amb la natura on la gent jove pogués compartir les seves inquietuds. Si a més hi afegim l'interès que ha tingut i demostrat sempre pel tema de **la rehabilitació del patrimoni**, entendrem que fes obres de reforma a l'ermita de Binixems, a les cases de Son Putxet i Son Putxet de Baix, a la cova de Son Bou, i hagi habilitat aquests llocs.

També aquest interès pel patrimoni el va motivar a rehabilitar l'església parroquial de Santa Eulàlia. Per iniciativa seva es començà a restaurar la façana i els bons resultats obtinguts agradaren a la gent i l'engrescaren a participar econòmicament en el projecte. A partir d'aquí s'organitzà una Comissió plural de ciutadans molt important, com a col·lectiu local.

Les festes de Menorca han format part de la seva activitat. Per la seva condició de sacerdot, hi ha pogut participar molt directament com a **capellana**. Ha sortit durant dos biennis per Sant Joan a

Ciutadella, diverses vegades a diferents pobles de l'illa i ha estat el caixer capellà de les festes de Sant Llorenç fins al 1995 en què va sortir per última vegada. Encara se'l recorda com entrava amb el cavall a les cases i pujava entre la gent dalt la Plaça Nova per tal d'apropar al cavall a qui al volia mirar d'enfora.

Per acabar aquesta revisió de la biografia que ens ajuda a entendre millor el personatge hem de mencionar aquelles idees que han ajudat a conformar el món del seu pensament. En Pere ha tingut com a referents de vida el mestratge de Salord i Farners i de Llorenç Olives, però ha estat molt important per a ell el pare Bernhard Haring (un dels grans estudiosos i renovadors de la moral) a qui va tenir com a professor a Roma. També valora molt l'exemple de Luther King i de Joan XXIII.

I els autors que de qualque manera han ajudat a completar aquest bagatge de principis i valors són molts però podríem destacar l'encíclica *Populorum Progressio* de Pius VI, potser la lectura que més li ha influït. Però també la poesia de Martí Pol o la novel·la de Jaume Cabrer. És lector habitual de la revista *El Temps*, i li agraden les col·laboracions de J.M. Quintana al diari *Menorca*.

Dels esdeveniments que han calat en la seva manera de pensar destaca tot el que va aprendre en els seus estudis a Roma. Però també valora molt positivament el que suposa aquesta Europa unida, moderna, de pau i progrés.

Aquesta és, idò, en resum, la seva biografia.

CLOENDA

Abans de donar per acabat aquest acte. Hem d'agrair la col·laboració de l'Ajuntament pel que fa a la cessió de la sala i l'equipament. A n'Eduard Florit que s'ha encarregat del so i la il·luminació. Als músics que ens acompanyen: Maria Camps, Àlvar Cardona i Pere Arguimbau. A totes les persones que han accedit a participar a l'acte i en els vídeos. A Joventuts Musicals, na Caterina Juanico, na Lucita Mascaró i na Sole Camps, per les seves aportacions. I molt especialment a en Lluís López per la gran feina en el muntatge i la projecció de la part visual.

No hi ha més temps, però també volem fer constar que:

- el grup d'escoltes dels anys 80
- el Centre Cultural
- Junts per Lô
- L'Associació de Mestresses de Casa d'Alaior
- La Coral Cànticus
- El grup d'amics de la Parròquia,
- L'Agrupació local del PSOE
- L'Associació Històrica del Futbol Menorquí
- Les educadores de l'Escola Infantil des Pouet

ens han fet arribar diferents comunicats en favor de la tasca d'en Pere, que incorporarem com a part dels documents d'aquest acte i que també lliurarem a en Pere.

Escoltarem la darrera cançó i donarem l'acte per acabat. Després donarem a en Pere un petit record d'aquest vespre, és un gravat exclusiu de Pere Pons per al Fòrum i que tracta sobre la tolerància. Precisament del llibre de la UNESCO per la Tolerància hem extret aquesta frase que potser és adequada per a aquest benefactor dels alaiorencs, és una cita de Fiódor Dostoievski i diu així:

***La humilitat plena d'estimació
és una força immensa
que no se sembla a cap altra.***

Bona nit i gràcies.